

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Procesy odwadniania zawiesin				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	GIGR-2-213-PS-s	Punkty ECTS:	2
Wydział:	Górnictwa i Geoinżynierii				
Kierunek:	Inżynieria Górnicza	Specjalność:	Przeróbka surowców mineralnych		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Ogólnoakademicki (A)	Semestr:	2
Strona www:	—				
Prowadzący moduł:	dr inż. Krawczykowska Aldona (aldona.krawczykowska@agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Moduł pozwala opanować wiedzę z zakresu metod odwadniania zawiesin a także doboru odpowiednich maszyn i urządzeń, pozyskać umiejętność oceny procesów odwadniania oraz bilansowania obiegów wodno-mułowych.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Zna zagadnienia gospodarki wodno-mułowej	IGR2A_W04, IGR2A_W02, IGR2A_W01	Aktywność na zajęciach, Kolokwium
M_W002	Zna procesy wykorzystywane w technice wodno-mułowej.	IGR2A_W02	Kolokwium, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych
M_W003	Zna maszyny i urządzenia stosowane w technice wodno-mułowej	IGR2A_W02, IGR2A_W05	Kolokwium, Sprawozdanie, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych
Umiejętności: potrafi			
M_U001	Umie bilansować obiegi wodno-mułowe	IGR2A_U04, IGR2A_U06	Kolokwium, Projekt
M_U002	Umie oceniać operacje jednostkowe stosowane w technice wodno-mułowej	IGR2A_U04, IGR2A_U06	Kolokwium, Sprawozdanie, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych

M_U003	Potrafi dobrać odpowiednie techniki wodno-mułowe i zaprojektować prosty schemat wodno-mułowy dla procesów przeróbki surowców mineralnych.	IGR2A_U04, IGR2A_U05, IGR2A_U06	Projekt
M_U004	Potrafi interpretować wyniki badań laboratoryjnych.	IGR2A_U04, IGR2A_U02	Sprawozdanie, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
M_K001	Ma świadomość konieczności stosowania zamkniętych obiegów wodno-mułowych w aspekcie korzyści środowiskowych i ekonomicznych.	IGR2A_K01, IGR2A_K04	Aktywność na zajęciach, Kolokwium

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
30	15	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Zna zagadnienia gospodarki wodno-mułowej	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Zna procesy wykorzystywane w technice wodno-mułowej.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W003	Zna maszyny i urządzenia stosowane w technice wodno-mułowej	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Umie bilansować obiegi wodno-mułowe	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	Umie oceniać operacje jednostkowe stosowane w technice wodno-mułowej	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

M_U003	Potrafi dobrać odpowiednie techniki wodno-mułowe i zaprojektować prosty schemat wodno-mułowy dla procesów przeróbki surowców mineralnych.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U004	Potrafi interpretować wyniki badań laboratoryjnych.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												
M_K001	Ma świadomość konieczności stosowania zamkniętych obiegów wodno-mułowych w aspekcie korzyści środowiskowych i ekonomicznych.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	30 godz
Przygotowanie do zajęć	5 godz
przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	10 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10 godz
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	1 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	58 godz
Punkty ECTS za moduł	2 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

- 1.Mieszaniny ciał stałych z wodą w układach technologicznych. Podstawowe zadania obiegu wodno-mułowego. Systematyka procesów mechanicznego rozdziału ciał stałych od cieczy.
- 2.Charakterystyka i warunki eksploatacji urządzeń do sedymentacji grawitacyjnej – osadniki bezwylewowe, zagęszczacze poziomo-prądowe, stożki klarująco-zagęszczające, osadniki Dorra, osadniki lamelowe. Obliczanie powierzchni osadników.
- 3.Sedymentacja w polu działania siły odśrodkowej. Zagęszczanie w hydrocyklonach i wirówkach pełnopłaszczowych.
- 4.Podstawy filtracji – przepuszczalność i opór filtracji zbioru ziaren.
- 5.Filtracja odśrodkowa, odwadnianie w wirówkach sitowych i na sitach krzywoliniowych.
- 6.Filtracja próżniowa i nadciśnieniowa. Charakterystyka i warunki eksploatacji filtrów bębnowych, tarczowych, taśmowych i pras filtracyjnych.

7. Odwadnianie obciekowe w warunkach statycznych i dynamicznych.
8. Ocena skuteczności rozdziału faz.
9. Przykładowe schematy układów technologicznych zakładów przeróbki węgla i rud. Obiegi wodno-mułowe w zakładach przerobczych. Kontrola obiegu wodnego.

Ćwiczenia laboratoryjne

1. Badanie wpływu zawartości fazy stałej i zawartości klasy $< 60 \mu\text{m}$ w zawieszynie na jej prędkość sedymentacji grawitacyjnej. Wykonanie testów sedymentacyjnych. Wykreślanie krzywej sedymentacji. Wyznaczanie prędkości opadania ziaren i możliwego do uzyskania zagęszczenia końcowego.
2. Ocena działania różnych rodzajów i ilości dodawanych do zawiesziny odczynników flokulacyjnych na prędkość opadania. Interpretacja krzywych sedymentacji.
3. Analiza wyników doświadczeń wykonanych w ramach ćwiczeń 1 i 2, obliczanie wymaganej powierzchni i głębokości osadnika promieniowego.
4. Filtracja próżniowa. Badanie wpływu zawartości fazy stałej i dodatku odczynnika flokulacyjnego na grubość i wilgotność placka filtracyjnego oraz zawartość fazy stałej w filtracie.
5. W oparciu o wyniki doświadczenia 4 obliczanie wartości oporu przegrody filtracyjnej. Wyznaczanie wskaźników efektywności odwadniania.
6. Zagęszczanie zawiesziny w hydrocyklonie przy różnych parametrach konstrukcyjnych pracy urządzenia. Bilansowanie węzła zagęszczania.
8. Bilansowanie schematów wodno-mułowych.
9. Zaprojektowanie i zbilansowanie obiegu wodno-mułowego dla wybranego układu technologicznego przeróbki surowców mineralnych

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Ćwiczenia laboratoryjne: W trakcie zajęć laboratoryjnych studenci samodzielnie rozwiązują zadany problem praktyczny, dobierając odpowiednie narzędzia. Prowadzący stymuluje grupę do refleksji nad problemem, tak by otrzymane wyniki miały wysoką wartość merytoryczną.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Zaliczenie ćwiczeń laboratoryjnych Student może uzyskać w jednym terminie podstawowym i dwóch terminach poprawkowych. Warunkiem zaliczenia są pozytywne oceny z kolokwium oraz przyjęte wszystkie sprawozdania. Wiedza z wykładów będzie weryfikowana w formie odpowiedzi ustnej na ćwiczeniach laboratoryjnych.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

- Obecność obowiązkowa: Nie
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Ćwiczenia laboratoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Ćwiczenia laboratoryjne:
- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci wykonują ćwiczenia laboratoryjne zgodnie z materiałami udostępnionymi przez prowadzącego. Student jest zobowiązany do przygotowania się w przedmiocie

wykonywanego ćwiczenia, co może zostać zweryfikowane kolokwium w formie ustnej lub pisemnej. Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie zaprezentowania rozwiązania postawionego problemu. Zaliczenie modułu jest możliwe po zaliczeniu wszystkich zajęć laboratoryjnych.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa jest oceną z ćwiczeń laboratoryjnych i może być podniesiona za aktywność na wykładach.

Ocena z ćwiczeń laboratoryjnych obliczana jest jako: ocena z kolokwium x 0,7 + ocena ze sprawozdań x 0,3

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Student powinien zgłosić się do prowadzącego w celu ustalenia indywidualnego sposobu nadrobienia zaległości powstałych wskutek nieobecności na zajęciach.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z modułu - Przeróbka surowców mineralnych oraz Technika wodno-mułowa.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

1. Bandrowski J., Merta H., Ziolo J., 1995. Sedymentacja zawiesin.
2. Battaglia A., 1963. Odwadnianie produktów wzbogacania i obiegi wodne płuczek.
3. Piecuch T., 1994. Technika hydroszlama.
4. Piecuch T., Piekarski J., 2006. Zbiór zadań z techniki wodno-mułowej.

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

1. Krawczykowska A., Krawczykowski D., Nowak A., 2005. Zagęszczanie drobno uziarnionych zawiesin ilastych pozyskiwanych w procesie kompleksowego zagospodarowania piasków szklarskich. Zeszyty Naukowe — Politechnika Śląska, nr 1689, Górnictwo, z. 266, s. 91-104.
2. Krawczykowski D., Krawczykowska A., 2010. Wpływ gęstości surowca na bilansowanie produktów klasyfikacji hydraulicznej w hydrocyklonach w oparciu o wyniki laserowych analiz uziarnienia. Górnictwo i Geoinżynieria — Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, R. 34 z. 4/1, s. 121-128.
3. Nowak A., Surowiak A., 2013. Methodology of the efficiency factors of fine grained clayish suspensions separation in multileveled hydrocyclone systems. Archives of Mining Sciences, vol. 58 no. 4, s. 1209-1220.
4. Surowiak A., Niedoba T., 2016. Statistical analysis of sedimentation process of mineral suspension with application of bioflocculation, XVIII international coal preparation congress : 28 June - 01 July 2016, Saint-Petersburg, Russia, Vol. 2 / ed. Vladimir Litvinenko. Springer International Publishing, s. 759-764.

Informacje dodatkowe

Student na ćwiczeniach laboratoryjnych powinien posiadać odzież ochronną.